

de DNB en de industrialisering en kommercialisering van technische innovaties

J. Deporte,

Opdrachthouder DNB

Alvorens dieper in te gaan op de specifieke taak van de DNB op het vlak van de valorisatie van technologische innovaties, is het misschien niet overbodig voorafgaandelijk het ontstaan, de doelstellingen en de werking van de DNB te schetsen.

Ontstaan

De DNB werd opgericht door de kaderwet van 15 juli 1970, houdende organisatie van de planning en economische decentralisatie. De DNB is dus een nationale instelling en instrument van het industrieel beleid dat door industriële vernieuwing moet leiden naar economische expansie, zowel op algemeen Belgisch als op gewestelijk vlak.

Aan de basis van de oprichting lag ondermeer een onderzoek ondernomen door ministeriële diensten, waaruit is gebleken dat het voor de Belgische firma's soms moeilijk is om een nieuw procédé tot in het stadium van de kommercialisatie te brengen; aan de DNB werd dan ook een specifieke taak in dit domein toegewezen.

Doelstellingen

De doelstellingen van de DNB kunnen als volgt samengevat worden:

Nijverheidsbevordering in het algemeen

In het kader van het globaal industriebeleid vastgelegd door de regering en het Parlement, is het de taak van de DNB door zijn opsporingswerk en zijn studies de verwezenlijking van dit globaal industriebeleid mogelijk te maken.

Nijverheidsbevordering in bestaande ondernemingen

De nijverheidsbevordering bestaat er hier voornamelijk in de ondernemingen er toe aan te zetten hun activiteiten verder te ontwikkelen en uit te breiden. Die aansporing door de DNB zal gebeuren door het uitvoeren van technologische en economische studies met het oog op:

- een verdere ontwikkeling of uitbreiding;
- het doorvoeren van een diversifiëringsproces;
- het invoeren van nieuwe procédés;
- het overgaan tot het in exploitatie nemen van een nieuw produkt

Die studies kunnen de ondernemingen helpen een zekere drempelvrees voor nieuwigheden te overwinnen of de in hun bereik liggende groeidrempels gemakkelijker te overschrijden.

Hierbij dient aangestipt te worden dat de DNB voornamelijk het ontwikkelen van nieuwe procédés en het in exploitatie nemen van nieuwe produkten nastreeft.

Bevordering van nieuwe projecten

Bij de ontwikkeling van technologische innovaties, zal de DNB een rol van animator spelen van het ogenblik van de conceptie tot de industrialisering en kommercialisering.

Functies

Ten einde de verwezenlijking van de voormelde doelstellingen te kunnen bereiken, heeft de DNB verschillende taken of functies te vervullen:

- (1) innovaties opzoeken, opvangen en in de hand werken. Dit wil zeggen uitvindingen opsporen, en in voorkomend geval als deze nog niet volledig uitgewerkt zijn, medewerking verlenen voor de uitwerking ervan. Verder worden de ondernemingen door de DNB bijgestaan om de industriële productie van zulke nieuwigheden op gang te brengen en de verkoop ervan te bevorderen;
- (2) het stelselmatig opsporen van de mogelijkheden op het gebied van nieuwe produkties (zowel nieuwe procédés als nieuwe produkten), alsmede de mogelijkheden inzake de uitbreiding en de diversifiëring van bestaande activiteiten;
- (3) het bevorderen van de tenuitvoerlegging van rendabele industriële projecten. De DNB zal in dit verband onderzoeken hoe deze nieuwe projecten het best kunnen verwezenlijkt worden, hetzij door de privé-sektor, hetzij door de openbare sektor, alleen of in samenwerking met de privé-sektor. In dit laatste geval kan de Dienst voorstellen die nieuwe projecten te laten uitvoeren door nieuwe maatschappijen, op te richten in samenwerking met de Nationale Investeringsmaatschappij of met een gewestelijke ontwikkelingsmaatschappij;
- (4) verder heeft de DNB ook als functie het onderzoeken van alle vraagstukken in verband met industriële economie die ondermeer door de Regering, de openbare kredietinstellingen en de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen worden voorgelegd;
- (5) tenslotte heeft de DNB nog als taak elke aktie te ondernemen die de nationale industrie kan bevorderen.

Werking

Met het oog op het verwezenlijken van zijn doelstellingen en het naar behoren vervullen van zijn functies, beschikt de DNB over een ganse reeks methoden en middelen, namelijk :

algemene studies inzake industrialisering en investering ;
zoeken naar grotere afzetmogelijkheden voor bestaande produkten ;
marktstudies voor nieuwe produkten ;
ontwerpen voor de diversifiëring van het produktengamma ;
programma's voor de valorisatie van nieuwe procédés ;
diagnose van de rendabiliteit van industrialiseringsplannen ;
opsporen van technische en/of financiële partners met het oog op het verwezenlijken van industriële projekten ;
op verzoek van de Nationale Investeringsmaatschappij : studies met het oog op de omschakeling van ondernemingen ;
op verzoek van de betrokken Ministers en/of van de gewestelijke overheden : ontleding van de problemen inzake industriële ekonomie ;
in het raam van de wetgeving ter bevordering van de technologische promotie en van de economische expansie :
op eigen initiatief stappen ondernemen bij de openbare machten ;
oprichten van studiekommissies en -syndikaten ;
verspreiding van technologische informatie.

Aan te stippen valt verder dat de verschillende projekten worden doorgevoerd in nauwe samenwerking met de beroepsverenigingen, met de rechtstreeks betrokken bedrijven, met privé- of publieke financiers, met instituten voor wetenschappelijk onderzoek, met de universiteiten en met de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen. Op deze wijze wordt er naar gestreefd het bestaand potentieel van dit land maximaal te benutten.

Valorisatie van technologische innovatie

Uit de beschrijving van de doelstellingen en functies van de DNB is reeds naar voren getreden dat de technologische innovatie een centrale plaats bekleedt tijdens de tenuitvoerlegging van de verschillende projekten.

De bestendige zorg die aan dit aspekt wordt besteed kan onderstreept worden door de volgende akties :

(1) op de voet volgen van de technologische innovaties in binnen- en buitenland aan de hand van het analyseren van de gespecialiseerde pers, kontakten met binnenlandse en buitenlandse wetenschappelijke instellingen, deelname aan colloquia, enz. ;

(2) opvangen en in de hand werken van innovaties en de ontwikkeling ervan bevorderen tot bij de eindfase van de industrialisering en de kommercialisering ;

(3) stimuleren van de research en ontwikkeling in de betrokken sektoren bij de oprichting van handelsvennootschappen op initiatief van de DNB.

In bepaalde gevallen dringt zich hierbij het samenbundelen van de krachten van verschillende industriële entiteiten in één nieuwe juridische eenheid op.

Aan de hand van enkele projekten van de DNB zal getracht worden de voortdurende aanwezigheid van het 'Leitmotiv' innovatie te illustreren.

(1) oprichten van een associatie voor de ontwikkeling van ferritische legeringen voor de fabrikage van hulzen bestemd

voor kweekreactoren (samenwerking tussen betrokken industrie, Studiecentrum voor Kernenergie en Centrum voor research in de Metallurgie) ;

(2) oprichten van een ontwikkelingsmaatschappij met als doel de research, de ontwikkeling en de vervaardiging op industriële schaal van een brandstofcel, geschikt voor statische werking en elektrische traktie (samenwerking tussen betrokken industrie en Studiecentrum voor Kernenergie) ;

(3) ontwerpen van een nieuw geautomatiseerd systeem voor stedelijk massavervoer (samenwerking tussen industrie en universiteiten) ;

(4) oprichten van een studiesyndikaat voor de studie van de behandeling en de export van natuurlijke organische afvalstoffen (samenwerking tussen industrie en GOM-West-Vlaanderen).

In het kader van hogergenoemd studiesyndikaat zal er dienen overgegaan te worden tot het doorvoeren van toegepast onderzoek op de volgende gebieden : stabilisatie van afval van dierlijke aard, 'compounding' van dierlijke meststoffen met residus van algemene waterzuivering, korrosie door afvalmeststoffen in de ballastruimten van tankers, humusvormende eigenschappen van natuurlijke organische stoffen ten overstaan van diverse grondsoorten.

Hogerstaand voorbeeld (4) laat toe zich een idee te vormen van de rol die de universiteiten eventueel kunnen spelen bij het tenuitvoerleggen van een bepaald projekt.

Alhoewel in andere projekten, dit aspekt technologische innovatie niet steeds in 't oog springend naar voren treedt, blijft het praktisch bestendig aanwezig.

Zo werd het, door de werkzaamheden ondernomen in de schoot van de studiesyndikaten Symarinfra en Symarindus mogelijk, een aantal deelproblemen te situeren waarvan de oplossing afhankelijk is van de reesultaten van verder doorgedreven onderzoek.

In het bijzonder kunnen in dit verband geciteerd worden :

het aanwenden van de restwarmte van kerncentrales voor afstandsverwarming en agro-industriële toepassingen ;

het aanwenden van de koude, afkomstig van de LNG-vergassing in de volgende toepassingen :

als koude-bron in een thermodynamische cyclus, waarbij de arbeid geleverd door deze cyclus wordt aangewend voor elektriciteitsproduktie en als koude-bron in een procédé voor waterontzilting door vriestechnieken.

Besluit

Eén van de doelstellingen van het industrieel beleid, te weten het waarborgen van een aanvaardbaar peil van tewerkstelling, zal op half lange en lange termijn alleen maar kunnen bereikt worden indien in België een volgehouden inspanning wordt gedaan om de nationale know-how te verstevigen. Konkreet gezien houdt het voorgaande in dat de produktie van zogenaamde 'me too'-goederen in de toekomst dient vervangen te worden door produkten, die alleen maar kunnen vervaardigd worden op basis van een grote technologische kennis. Alleen op deze wijze zal de exportpositie van de Belgische industrie kunnen bestendig worden.

De rol die de DNB speelt op het gebied van de industrialisering en kommercialisering van technische innovaties zou dus in de komende jaren steeds belangrijker moeten worden.